

Ονοματεπώνυμο:

Τμήμα:

Διδάσκουσες: Κανελλοπούλου Βιβή - Καραγιάννη Ελένη

(Να κυκλώσετε το όνομα της καθηγήτριάς σας)

(ελάχιστος χρόνος αποχώρησης: 1.30')

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Δικαιώματα του παιδιού: νομική κατοχύρωση και η μάστιγα της παιδικής Εργασίας

Ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα η διεθνής κοινότητα άρχισε να επιδεικνύει έντονο ενδιαφέρον για την προστασία των παιδιών και την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους σε νομικώς δεσμευτικά κείμενα. Ο στόχος αυτός τελικώς επετεύχθη το 1989 όταν ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, υιοθετώντας τη Διεθνή Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, υποσχέθηκε την ολοκληρωτική αναγνώριση των δικαιωμάτων τους, και την ισότιμη μεταχείρισή τους από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Η εν λόγω συνθήκη περιλαμβάνει έναν εκτενή κατάλογο δικαιωμάτων που επικεντρώνονται σε 8 βασικούς πυλώνες, και συγκεκριμένα: δικαίωμα στη ζωή, στην εκπαίδευση, στην υγεία, στο φαγητό, στο νερό, στην ατομική και πολιτισμική ταυτότητα, στην ελευθερία έκφρασης, καθώς και δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφή κακομεταχείρισης και εκμετάλλευσης.

Παρά το γεγονός ότι η Σύμβαση έθεσε τις βάσεις για την θέσπιση μέτρων, πρακτικών προγραμμάτων και υπηρεσιών που είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσοστών της θνησιμότητας, του αναλφαριθμητισμού, αλλά και της παιδικής εκμετάλλευσης, αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι, ακόμα και σήμερα, οι προκλήσεις και οι ανισότητες παραμένουν αυξημένες.

Μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις που ταλανίζει τη διεθνή κοινότητα είναι η μάστιγα της παιδικής εργασίας, που συνιστά την πιο έκδηλη μορφή καταπάτησης και παραβίασης του δικαιώματος στην ασφάλεια και προστασία από κάθε μορφής κακομεταχείριση και εκμετάλλευση. Ως παιδική εργασία ορίζεται κάθε δουλειά ή δραστηριότητα που είναι καταστροφική για την σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών, ενώ παράλληλα εμποδίζει τη σωστή ανάπτυξή τους και τη δυνατότητα μόρφωσης και πνευματικής ανέλιξης. Σήμερα, πάνω από 168 εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο εργάζονται, ενώ πάνω από 85 εκατομμύρια εργάζονται κάτω από επικίνδυνες συνθήκες.

Ενδεικτικά, τα μεγαλύτερα ποσοστά παιδικής εργασίας εντοπίζονται στις χώρες της Αφρικής όπου, λόγω της φτώχειας και του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, ένα στα πέντε παιδιά αναγκάζονται να δουλεύουν ενάντια στη θέλησή τους σε φάρμες, ορυχεία και λατομεία. Στην Υποσαχάρια Αφρική τα παιδιά εργάζονται κάτω από ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες και σε ανθυγιεινά περιβάλλοντα (καθώς αναγκάζονται να κουβαλούν βαριά αντικείμενα και να ανέχονται τη χρήση χημικών ουσιών). Ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά παιδικής εργασίας παρατηρούνται και στις Αραβικές χώρες όπου, εκτός από τα προαναφερθέντα φαινόμενα, οι

κοινωνικές και θρησκευτικές αντιλήψεις των εν λόγω κρατών έχουν σημαντική επίδραση στην αντιμετώπιση των παιδιών – και, **ιδίως**, των κοριτσιών. **Για το λόγο αυτό**, μια από τις επικρατέστερες μορφές παιδικής εργασίας είναι η παιδική εμπορία. Πληθώρα κοριτσιών κάτω των 15 ετών πωλούνται από τους γονείς τους σε προαγωγούς, οι οποίοι τα προωθούν στην πορνεία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση, για εξευτελιστικούς μισθούς, προκαλώντας καίριο πλήγμα στην ψυχική τους υγεία, και στιγματίζοντας ανεπανόρθωτα την αξιοπρέπειά τους.

Όσον αφορά στην Ευρώπη, η οικονομική ανέλιξη, η μείωση της φτώχειας και οι πολιτικές δεσμεύσεις για την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας έχουν οδηγήσει σε σημαντική πρόοδο αναφορικά με την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών. Με την υποστήριξη διεθνών οργανισμών, τα ευρωπαϊκά κράτη έχουν αρχίσει να επεξεργάζονται και να ενσωματώνουν στην εσωτερική τους νομοθεσία μέτρα για την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας και την εξασφάλιση ενός επαρκούς νομοθετικού πλαισίου που να εξασφαλίζει αξιοπρεπείς και κατάλληλες συνθήκες εργασίας, προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών.

Αναστασία Τηλεμάχου, διαδικτυακό άρθρο 3/3/2017 (διασκευή), Powerpolitics.eu

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

A1.α. Να καταγράψετε συνοπτικά τις επιπτώσεις της παιδικής εργασίας όπως παρουσιάζονται στην τρίτη και τέταρτη παράγραφο του κειμένου (Μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις...στιγματίζοντας ανεπανόρθωτα την αξιοπρέπειά τους) σε 60-70 λέξεις.

Μονάδες 10

A1.β. Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου (Μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις...επικίνδυνες συνθήκες) η αρθρογράφος, σε κάποια σημεία, κάνει επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη, προκειμένου να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη. Να αναφέρετε δύο διαφορετικά μέσα πειθούς, μια μεταφορά και μια συγκινησιακά φορτισμένη έκφραση, μέσω των οποίων πετυχαίνει τον σκοπό της.

Μονάδες 5

2η δραστηριότητα

A2. α. Να βρείτε τη νοηματική σχέση που εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου: **αλλά και, ενώ, Σήμερα, ιδίως, Για το λόγο αυτό.**

Μονάδες 5

A2. β. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική/παθητική) στην παρακάτω περίοδο του κειμένου (1 μον.) και να εξηγήσετε γιατί την επέλεξε η αρθρογράφος (2 μον.). Στη συνέχεια να την μετατρέψετε στην αντίθετη σύνταξη (2 μον.) : **«η διεθνής κοινότητα άρχισε να επιδεικνύει έντονο ενδιαφέρον για την προστασία των παιδιών».**

Μονάδες 5

A2.γ. Να βρείτε συνώνυμα για τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: **εκτενή, αδιαμφισβήτητο, έκδηλη, δυσμενείς, διεθνών.**

Μονάδες 5

3η δραστηριότητα

A3. Στο πλαίσιο εκδήλωσης που οργανώνει το σχολείο σας για την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, αναλαμβάνετε να εκφωνήσετε μια **ομιλία** ως εκπρόσωπος του μαθητικού συμβουλίου. Σε αυτήν να αναφερθείτε σε τρεις περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού στη σύγχρονη εποχή καθώς και στις επιπτώσεις που έχουν αυτές στη ζωή και στον ψυχισμό τους. (200-250 λέξεις)

Μονάδες 20

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Θα 'ρθει καιρός

Το παρακάτω ποίημα της Κατερίνας Γώγου δημοσιεύτηκε στην ποιητική συλλογή «Ιδιώνυμο» το 1980 και έχει μελοποιηθεί.

Θα 'ρθει καιρός που θ' αλλάξουν τα πράματα.

Να το θυμάσαι Μαρία.

Θυμάσαι Μαρία στα διαλείμματα εκείνο το παιχνίδι

που τρέχαμε κρατώντας τη σκυτάλη

—μη βλέπεις εμένα— μην κλαις. Εσύ είσ' η ελπίδα

άκου θά 'ρθει καιρός

που τα παιδιά θα διαλέγουνε γονιούς

δε θα βγαίνουν στην τύχη

Δε θα υπάρχουνε πόρτες κλειστές

με γερμένους απέξω

Και τη δουλειά

θα τη διαλέγουμε

δε θα 'μαστε άλογα να μας κοιτάνε στα δόντια.

Οι άνθρωποι —σκέψου!— θα μιλάνε με χρώματα

κι άλλοι με νότες

Να φυλάξεις μοναχά

σε μια μεγάλη φιάλη με νερό

λέξεις κι έννοιες σαν κι αυτές
απροσάρμοστοι-καταπίεση-μοναξιά-τιμή-κέρδος-εξευτελισμός
για το μάθημα της ιστορίας.
Είναι Μαρία –δε θέλω να λέω ψέματα–
δύσκολοι καιροί.
Και θά 'ρθουνε κι άλλοι.
Δεν ξέρω –μην περιμένεις κι από μένα πολλά–
τόσα έζησα τόσα έμαθα τόσα λέω
κι απ' όσα διάβασα ένα κρατάω καλά:
«Σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος».
Θα την αλλάξουμε τη ζωή!
Παρ' όλα αυτά Μαρία.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1. «Να φυλάξεις μοναχά
σε μια μεγάλη φιάλη με νερό
λέξεις κι έννοιες σαν κι αυτές
απροσάρμοστοι-καταπίεση-μοναξιά-τιμή-κέρδος-εξευτελισμός
για το μάθημα της ιστορίας.»
Γιατί η ποιήτρια τοποθετεί τις λέξεις/έννοιες που παρατίθενται με παύλες στο μάθημα της ιστορίας; Να απαντήσετε σε παράγραφο 60-70 λέξεων.

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

B2.α. Να εξηγήσετε τη λειτουργία του β' ρηματικού προσώπου στο ποίημα.

Μονάδες 10

B2.β. Να σχολιάσετε τη χρήση των εισαγωγικών στο ποίημα: «Σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος».

Μονάδες 5

3η δραστηριότητα

B3. Το ποίημα είναι λόγος παρηγορητικός και ενθαρρυντικός της ποιήτριας προς την νεαρή Μαρία. Ποιες υποσχέσεις δίνει η ποιήτρια ως ενήλικας προς τη νεαρή έφηβη που προβληματίζεται για την εποχή της; Πώς κατά τη γνώμη σας μπορεί να γίνει ο κόσμος καλύτερος για τους νέους; (100-150 λέξεις)

Μονάδες 20

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ